

Finnan mobiilikäytettävyys

Käytettävyystestien tulokset

Finna.fi

Verkkokirjastot

Mobiilikäyttöliittymät

Serafia Kari, 25.9.2020

- 9.45 Webinaarihuoneen avaus
- 10.00 Tilaisuuden avaus, ohjeet kysymysten esittämiseen
- 10.05 Mobiilitestauksen tulokset
- 10.50 Satakirjastojen kommentit
- 11.00 Kysymyksiä, keskustelua
- 11.20 Tilaisuuden päättäminen

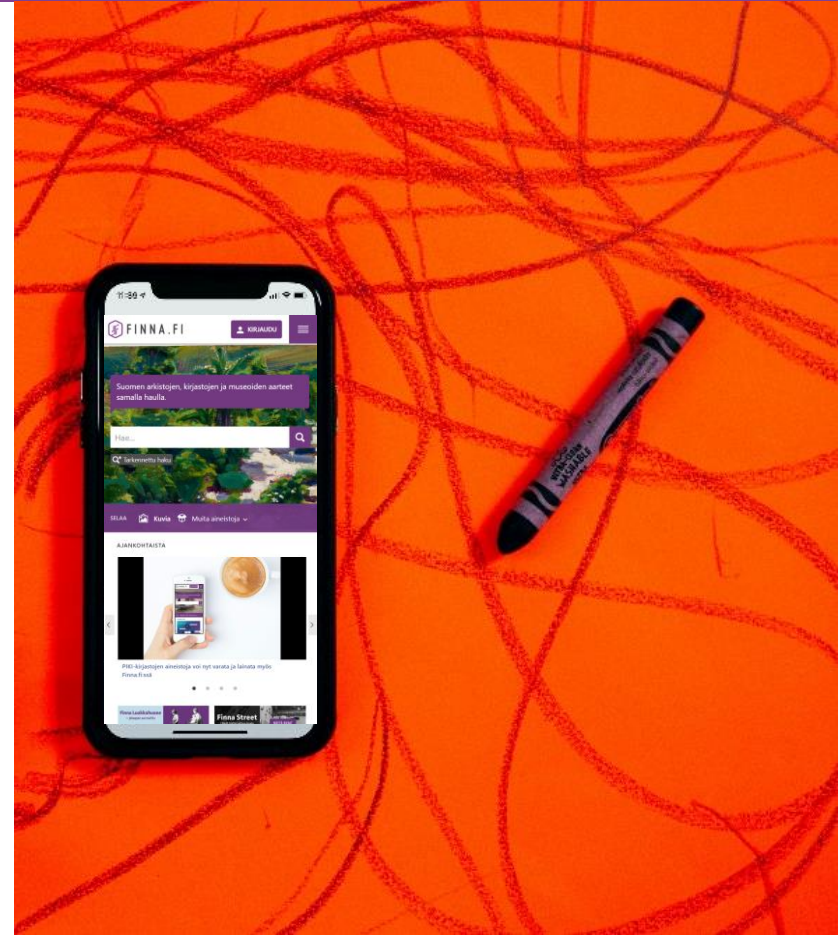

Mobiilin matkassa

Mobiilitestien tausta-ajatus ja toteutus

- **Finna.fi ja Finnan verkkokäyttöliittymät mobiilikäytössä**
 - Testissä verkkokirjasto satakirjastot.finna.fi sekä Finna.fi
- Lähtökohtana: puolet verkkokirjastojen käyttäjistä mobiilikäyttäjiä
 - Koululaiset mobiili-käyttäjryhmänä keskeisiä Finna.fi:ssä
- Fokuksessa tiedonhaku ja asiakastoimintojen käyttö

- Testiin osallistui 10 iältään 29-53 vuotiasta käyttäjää, 4 miehiä ja 6 naisia.
- Rekrytoinnissa käytettiin Finnan somekanavia, lisäksi apuna Satakirjastojen sekä Helle-kirjastojen viestintäkanavat
- Puolet Finna.fi:n ja puolet Satakirjastojen verkkokirjaston käyttäjiä
- Eficode-järjesti testit etänä
 - Testaajat testasivat Finnaa kotoaan käsin
 - Finna-tiimiläisiä mukana seuraamassa testejä

Löytöjä

Havaintoja mobiilitestien
aikana

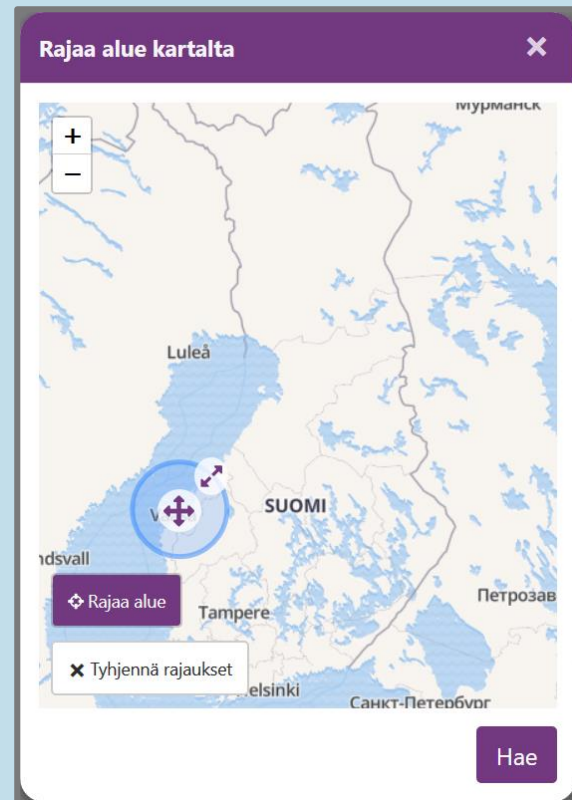
- Finnan tiimiläisten ja Eficoden havainnot olivat hyvin linjassa keskenään
- Tulokset käytiin yhdessä läpi, ja niiden pohjalta lähdettiin miettimään kehityskohteita
 - Pienet korjaukset ja bugit laitettiin heti korjattavaksi
 - Suurempia kehityskohteita lähdetään suunnittelemaan tarkemmin syksyn aikana
 - Lisäksi löydettiin teemoja, joihin kirjastot itse voivat lähteä miettimään ratkaisuja

Finna toimii mobiilisti

- **Haku kartalla rajaamalla** sai hyvää palautetta, toimii erityisen hyvin mobiilissa
- Käyttäjille aiemmin tuntemattomat toiminnot havaittiin hyväksi
 - Suurin osa käyttäjistä piti esimerkiksi **suosikkilistoja** erinomaisena työkaluna
- Uudetkin käyttäjät pitivät hetken opettelon jälkeen Finnaa yleisesti ottaen helppokäyttöisenä ja toimivana mobiilissa
- Finnaa käytettiin mieluusti mobiiliselaimella, **sovellusta ei kaivattu**

Rajainten käyttö haussa

- Rajaukset tuntuivat monesti niitä ensi kertaa käyttäville aluksi hankalalta
- Rajausvalikko ei aina löytynyt näytön alalaidasta
- Valikon sisällä painikkeiden merkityksiä ei aina ymmärretty
- Käyttäjät halusivat tehdä useamman rajauksen kerralla
 - Mobiilissa tulosten reaaliaikainen päivittyminen tarkoitti sitä, että rajausvalikko napsahti kiinni jokaisen rajauksen jälkeen
- Rajaimet mobiilihaussa on otettu Finnassa tärkeäksi kehityskohteeksi

The screenshot shows the FINNA search interface. At the top, there is a search bar with the text 'Hervanta' and a magnifying glass icon. Below the search bar, there are filters for 'Relev...' and '20'. The search results are displayed in a list format. The first result is an article titled 'Hervanta' by Maula, Jere, kirj. 1975. The second result is a photo titled 'Hervanta' by Jussi Kangas, valokuvaaja 1949. At the bottom of the screenshot, there is a red dashed box highlighting a purple button labeled 'RAJAA HAKUA' (Filter search).

Paras rajauspainike vaihtoehto?

FINNA.FI

Hervanta

Relev... 20

Näytetään 1 - 20 / 2 841

Hervanta
 Artikkel
 Maula, Jere, kirj.
 1975
 "...Hervanta (Tampere)..."
 ▶ NÄYTÄ MUUT VERSIOT (2)
 Kansalliskirjasto - Arto
 ✦ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

Hervanta
 Kuva
 Jussi Kangas, valokuvaaja
 1949
 ✦ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

[Hervanta]
 ▲ RAJAA HAKUA

1. Nykyinen

FINNA.FI

Hervanta

Relev... 20

Näytetään 1 - 20 / 2 841

Hervanta
 Artikkel
 Maula, Jere, kirj.
 1975
 "...Hervanta (Tampere)..."
 ▶ NÄYTÄ MUUT VERSIOT (2)
 Kansalliskirjasto - Arto
 ✦ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

Hervanta
 Kuva
 Jussi Kangas, valokuvaaja
 1949
 ✦ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

RAJAA HAKUA

2. Rajauspainike
alhaalla

FINNA.FI

Hervanta

Relev... 20

Näytetään 1 - 20 / 2 841

RAJAA HAKUA

Relev... 20

Näytetään 1 - 20 / 2 841

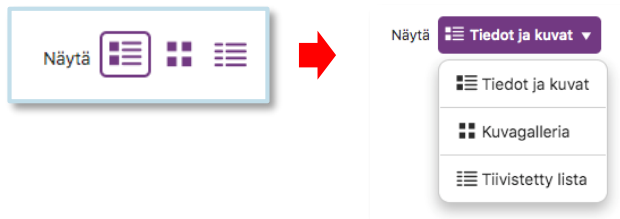
Hervanta
 Artikkel
 Maula, Jere, kirj.
 1975
 "...Hervanta (Tampere)..."
 ▶ NÄYTÄ MUUT VERSIOT (2)
 Kansalliskirjasto - Arto
 ✦ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

Hervanta
 Kuva
 Jussi Kangas, valokuvaaja
 1949
 ✦ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

3. Rajauspainike
ylhäällä

- Käyttäjät eivät aina kokeneet saavansa relevantteja tuloksia
- Relevanssin mukaan järjestäminen
 - Käyttäjille relevanssi-termi ei ollut aina tuttu tai selkeä
- Hakutulosten näkymän vaihto Finna.fi:ssä ei ollut käyttäjille selkeä
- Miten relevanssia ja sen määräytymistä voitaisiin selventää?

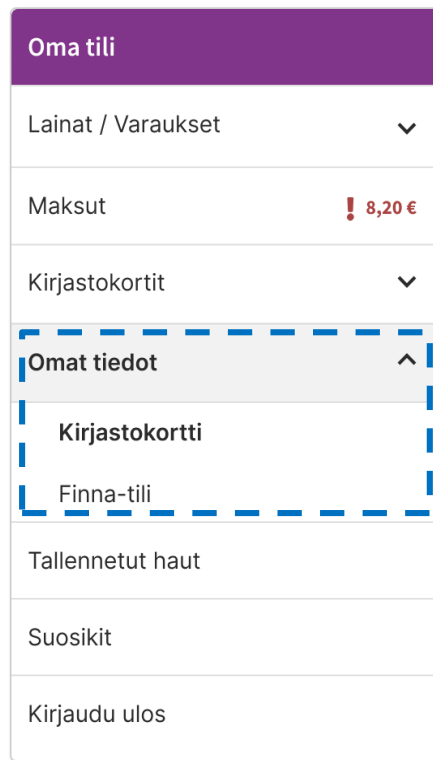
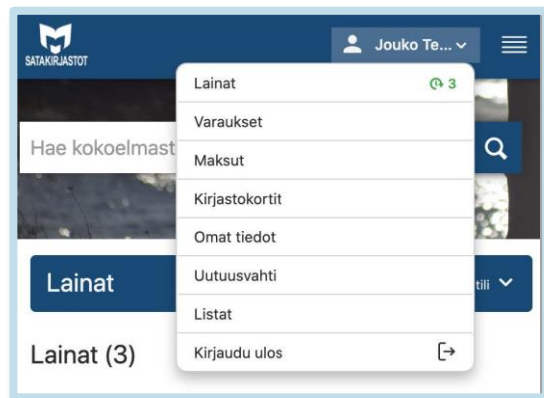

- Uutuusvahti
- Suosikkilistojen jakaminen
- Lainahistorian tallentaminen
- Haun tallentaminen

Miten näitä voitaisiin jatkossa
tuoda paremmin esille?

Kirjautuminen, oma tili ja valikot

- Käyttäjiä ei häirinyt, jos heidät kirjattiin automaattisesti ulos
- Valikoiden nimet olivat joskus epäselviä asiakkaille
 - Valikoiden termejä ja rakennetta omien tietojen ja asetusten osalta pyritään selkiyttämään
 - Ylävalikosta puuttui lainahistoria, joka näkyi oma tili valikossa

Ehdotus: kirjastokorttiasetukset ja Finna-tili erotellaan.

- Suosikkilistojen termistö hämmensi käyttäjiä jonkun verran
 - Suosikit, suosikkilistat ja listat menivät joillakin käyttäjillä sekaisin → **yhtenäistetään termejä**
- Myös verkkokirjaston puolella Suosikkilistojen uudelleen nimeäminen pelkiksi listoiksi hämmensi joitakin käyttäjiä
- Omien tehtyjen suosikkilistojen löytäminen oli hankalaa
 - Toiminto tuodaan selkeämmin esille käyttöliittymässä

FINNA.FI

Hae...

Suosikit Oma tili

Kaikki suosikit

Näytetään 1 - 20 / 42

Lisäysjärjestys (uusin ensin) 20

Valituille: Sähköposti Vie Poista Lisää listaan...

Mies tekee töitä maataloustraktorisovitteisen Vimek G 30-proessorin kanssa

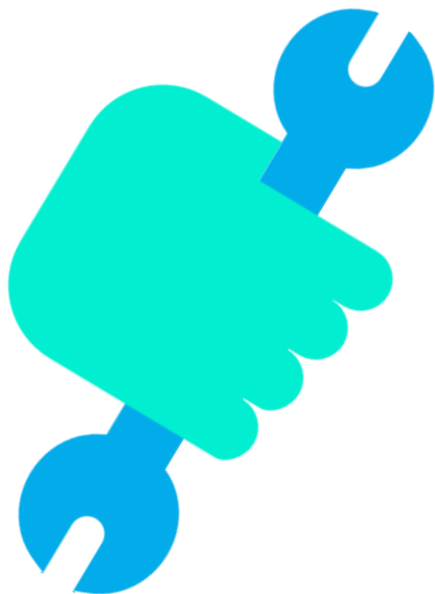
Kuva

Listat

Etusivulle kaivattiin enemmän **suosituksia**.
Tällä hetkellä suositukset jäävät verkkokirjaston mobiiliversiossa turhan alas.

”Kun hakee luettavaa, **haahuilen** kirjastossa ja luen kirjablogeja. Olisi kiva, ettei [verkkokirjastossa] olisi vain pakollisten asioiden hoitamista. Olisi kiva nähdä mitä **uusia kirjoja** tullut, mitä on just tilattu.”

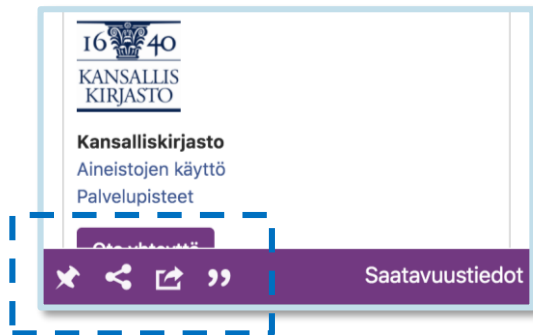
Kehitystä

Löytöjen perusteella tehtyjä korjauksia

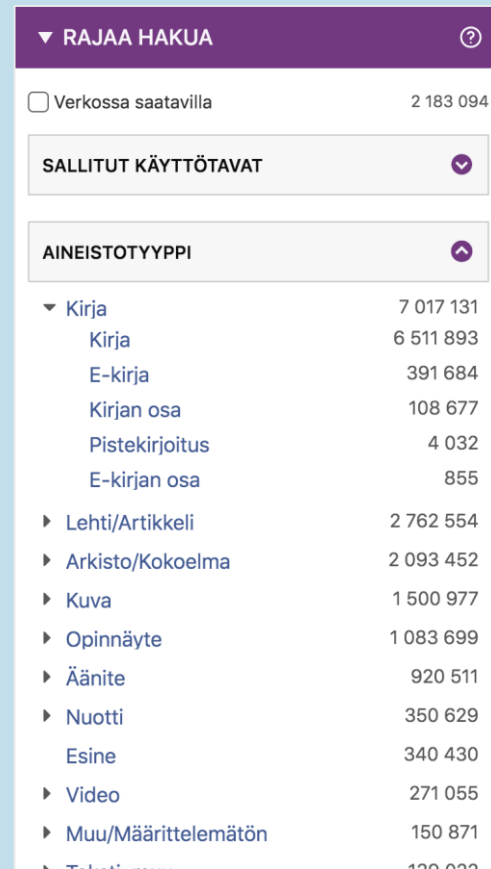

Tehdyt korjaukset / parannukset (kesä 2020)

- Tietuesivun ikonijärjestys muutettiin selkeämmäksi, suosikki- ja jakamis-ikonit ensimmäisenä

- Raajamisvalikon plus- ja miinus-ikonit muutettiin nuoli-ikoneiksi

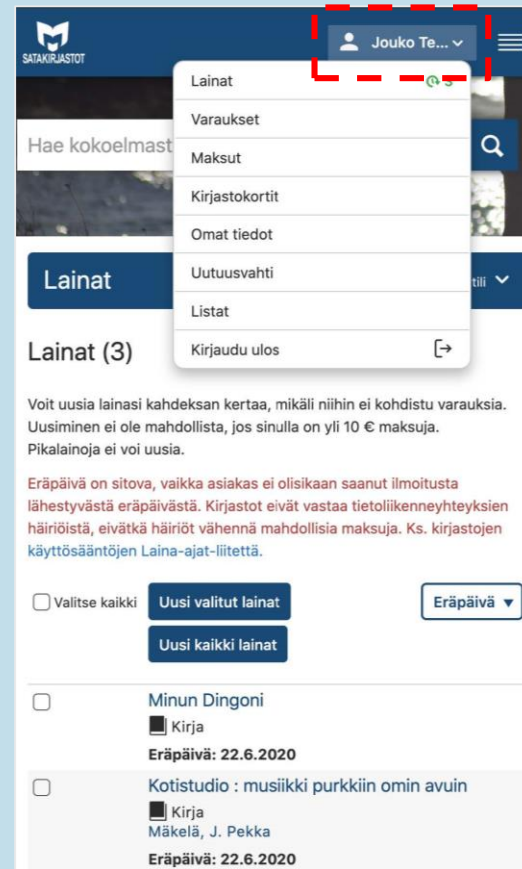
The image shows a screenshot of the search results page. The header is 'RAJAA HAKUA' with a search icon. Below the header is a filter section with 'Verkossa saatavilla' (2 183 094) and 'SALLITUT KÄYTTÖTAVAT'. The main section is 'AINEISTOTYYPPI' with a list of materials and their counts.

AINEISTOTYYPPI	Käärä
▼ Kirja	7 017 131
Kirja	6 511 893
E-kirja	391 684
Kirjan osa	108 677
Pistekirjoitus	4 032
E-kirjan osa	855
▶ Lehti/Artikkeli	2 762 554
▶ Arkisto/Kokoelma	2 093 452
▶ Kuva	1 500 977
▶ Opinnäyte	1 083 699
▶ Äänite	920 511
▶ Nuotti	350 629
Esine	340 430
▶ Video	271 055
▶ Muu/Määrittelemätön	150 871
▶ Tietokone...	120 022

Oma tili / käyttäjävalikko

- Valikkorakenteen järjestys selkeämmäksi.
 - **Finna-tili ja kirjastokortti** asetukset omiksi sivuiksi
 - Harkitaan valikon järjestyksen muuttamista siten että **käytetyimmät ominaisuudet** ovat ensimmäisenä
- Harkitaan ylävalikossa **pelkästään etunimen esittämistä tai nimimerkin esittämistä** siten, että se on kokonaan näkyvissä (vältetään tilannetta että käyttäjänimeä tarvitsee katkoa).

The screenshot shows the user interface of the Satakirjastot system. At the top right, there is a user profile dropdown menu for 'Jouko Te...' with a list of options: Lainat, Varaukset, Maksut, Kirjastokortit, Omat tiedot, Uutuusvahti, Listat, and Kirjaudu ulos. Below this, there is a section for 'Lainat (3)' with a list of loans. The first loan is 'Minun Dingoni' (Kirja) with a due date of 22.6.2020. The second loan is 'Kotistudio : musiikki purkkiin omin avuin' (Kirja) by Mäkelä, J. Pekka, also with a due date of 22.6.2020. There are buttons for 'Uusi valitut lainat' and 'Uusi kaikki lainat', and a dropdown for 'Eräpäivä'.

Selkeytetään

- Kirjastokortin lisäämistä
- Saatavuustiedot-otsikon alla olevia ilmoituksia.
 - Kerrotaan käyttäjälle selkeämmin, miksi varauksen tekeminen ei onnistu.
- Kirjastoalinta-valikkoa saatavuustietojen yhteydessä(finna.fi)

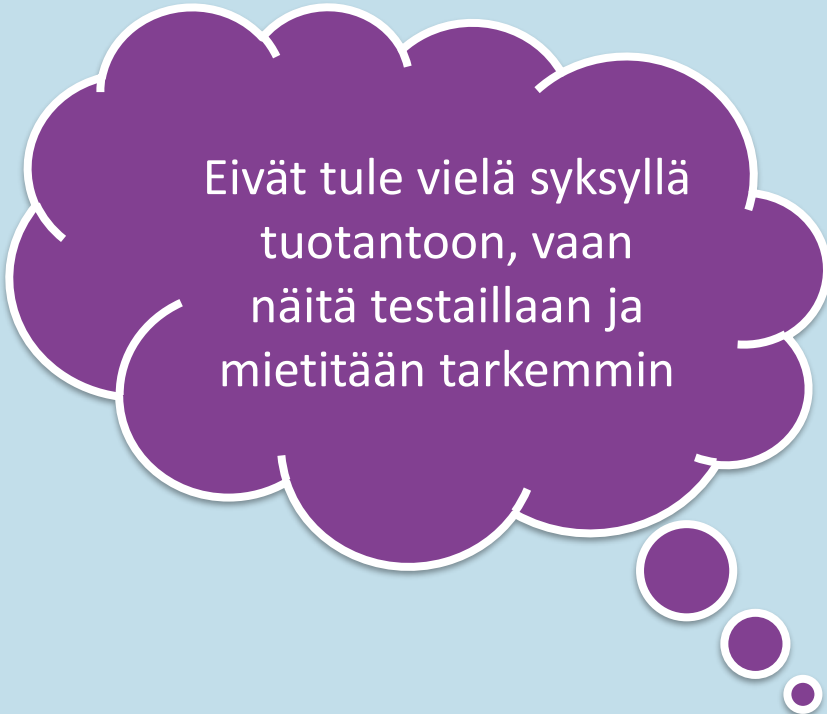
Parannetaan

- Suosikkilistat, käyttöliittymän selkeyttäminen
- Haun rajauspainikkeen näkyvyyttä mobiilinäkymässä

- **Aineiston rajaaminen** ja useiden rajausten tekeminen kerralla
 - Testataan eri vaihtoehtoja proton avulla
- **Katso myös-listaus** tietuesivulla
 - Pyritään selkeyttämään ja parantamaan listan tuottamaa sisältöä

Eivät tule vielä syksyllä tuotantoon, vaan näitä testaillaan ja mietitään tarkemmin

Ensikädessä mobiilisti

Miten organisaatiot voivat vaikuttaa omien näkymiensä mobiilikäytettävyyteen

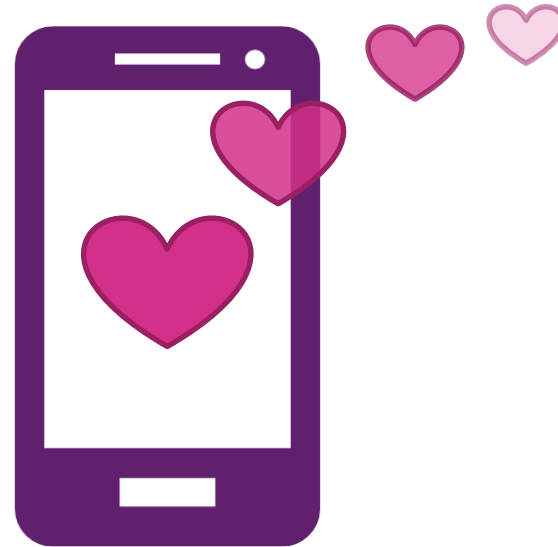

- Etusivun yksinkertaistaminen
- Suositusten ja tapahtumien nosto sivulla ylemmäksi
 - Tällä hetkellä jäävät useissa verkkokirjastoissa piiloon aukioloaikojen alle, eivätkä käyttäjät yleensä rullaa sivua alas asti

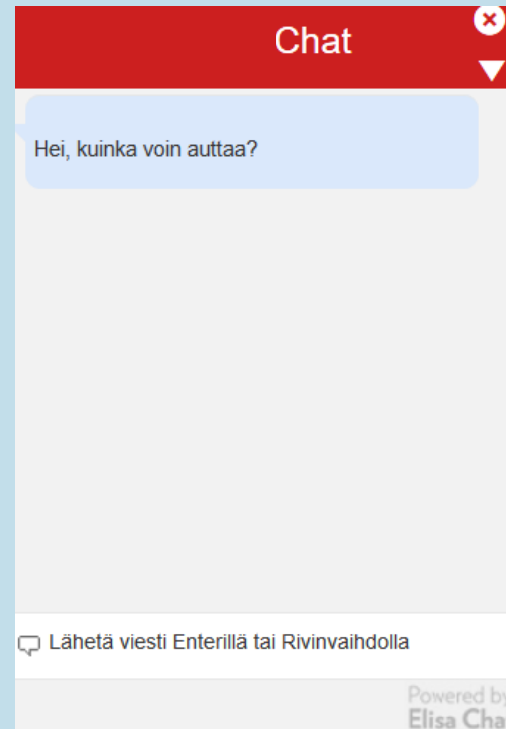
- Käyttäjät toivoivat lisää suosituksia kiinnostavista aineistoista, ja olivat erityisen kiinnostuneita uutuuksista
 - Ratkaisuna tähän käyttäjät ehdottivat esimerkiksi uutiskirjettä, jonka voisi halutessaan tilata sähköpostiin
- E-aineistoja selatessaan siirtymää Finnan ja e-kirjaston välillä ei huomaa, ja reitti takaisin Finnaan on usein epäselvä
 - Yleisten kirjastojen digimediahankeessa tähän liittyviä teemoja

Testaaminen mobiilisti

- Oma verkkoliittymä ja sen alisivut ja toiminnot on tärkeä käydä läpi myös mobiilissa.
- Erityisesti **ulkopuoliset integraatiot** (esimerkiksi chat-ikkunat) olisi tärkeä testata etukäteen nimenomaan mobiilisti.
 - Vinkkejä ja kokemuksia kannattaa Finnan lisäksi kysellä myös muilta Finna-verkkokirjastoilta

- Kannattaa pitää valikoiden ja toimintojen nimet mahdollisimman yhdenmukaisina muiden Finna-verkkokirjastojen kanssa
- Monet asiakkaat käyttävät useampaa verkkokirjastoa, ja olisi hyvä jos tekstit noudattaisivat kaikilla samaa logiikkaa

Taustat

Havainnot

Korjaukset

Pohdittavaa

Kiitos!

Finna-posti@helsinki.fi

-

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut

#Finnafi

[Facebook.com/finnapalvelu](https://www.facebook.com/finnapalvelu)

[Twitter.com/finnafi](https://twitter.com/finnafi)

[Instagram.com/finna.fi](https://www.instagram.com/finna.fi)

[finnafi](https://www.youtube.com/finnafi)